

En del råstofholdige arealer er ikke udlagt til graveområder i regionplanen, idet de ikke påregnes udnyttet inden for regionplanens tidshorisont. Disse råstofinteresseområder vil imidlertid i regionplanlægningen kunne sikres for at undgå, at der foregår aktiviteter i områderne, der vil kunne forhindre en råstofindvinding, før amtsrådet har taget stilling til, om råstofforekomsten kan indvindes forud for andre formål, eller om råstofinteressen må vige. Retningslinjerne er normalt udformet således, at det sikres, at områderne i videst muligt omfang friholdes for reservation til andre formål, der på længere sigt vil kunne forhindre udnyttelse af råstofferne.

Uden for de udlagte graveområder vil regionplanretningslinjerne oftest være udformet, så der kun under ganske særlige omstændigheder kan meddeles tilladelse til råstofindvinding. Retningslinjerne anfører typisk, at væsentlige samfundsmæssige interesser skal tale for en tilladelse til råstofindvinding.

Med udgangspunkt i regionplanerne behandler amtsrådene ansøgninger om tilladelser til råstofindvinding. Det er ligeledes amtsrådene der fører tilsyn med råstofindvindingen på land.

Det foreslås, at regionsrådene skal forestå kortlægningen af råstofforekomster. På baggrund af denne kortlægning udarbejder regionsrådene en råstofplan. I planerne udlægges råstofindvindingsområder og råstofinteresseområder. Ved planlægningen skal der på den ene side lægges vægt på råstoffressourcernes omfang og kvalitet, en sikring af råstoffressourcernes udnyttelse og erhvervmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse, vandforsyningsinteresser, naturbeskyttelse, landskabelige værdier, arkæologiske, geologiske og videnskabelige interesser mv. efter den gældende lovs § 3. Planlægningen på råstofområdet skal være i overensstemmelse med de regionale udviklingsplaner. Planerne vil indholdsmæssigt svare til de hidtidige regionplanretningslinjer for råstofindvinding. Råstofinteresseområderne skal sikre, at der ikke gennem anden planlægning eller ændret anvendelse sker udlæg til andre formål, der på sigt vil kunne forhindre en råstofudnyttelse, med mindre der opnås enighed herom mellem regionsrådet og de implicerede parter efter en afvejning mellem råstofinteressen og den ønskede arealanvendelse, herunder i forbindelse med kommuneplanlægningen i det åbne land.

Efter de gældende regler giver amtsrådet tilladelse til indvinding af råstoffer på land. Kommunalbestyrelsen skal efter lovforslaget give tilladelse til erhvervmæssig indvinding af råstoffer og etablering af anlæg på indvindingsstedet til brug for indvindingen. Ved

behandlingen af ansøgninger skal kommunalbestyrelsen, ligesom amtsrådet skal nu, tage hensyn til råstoffressourcernes omfang og kvalitet, en sikring af råstoffressourcernes udnyttelse og erhvervmæssige hensyn, og på den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse, vandforsyningsinteresser, naturbeskyttelse, landskabelige værdier, arkæologiske, geologiske og videnskabelige interesser mv. efter den gældende lovs § 3. Efter planloven skal der altid tages stilling til om ansøgningen skal VVM-vurderes.

Kommunalbestyrelserne er i deres planlægning og administration bundet af råstofplanen, og de heri udpegede indvindingsområder.

Det indebærer at som altovervejende hovedregel skal råstofindvinding finde sted inden for de i råstofplanen udlagte graveområder, hvor indvinding af råstoffer er tillagt første prioritet efter en afvejning i forhold til de øvrige interesser i området, landskabelige, landbrugsmæssige, grundvandsmæssige, arkæologiske, geologiske m.v. Et graveområde skal typisk kunne dække forsyningsbehovet i to til tre planperioder à 12 år og rumme kvalitetsmaterialer af primært sand, grus, sten, velegnet til både beton, asfaltmaterialer og anlægsformål.

Råstofplanens overordnede retningslinjer for råstofindvinding kan desuden give mulighed for indvinding uden for de udlagte graveområder i særlige tilfælde. Der kan f.eks. være tale om rødbrændende ler, som er en begrænset ressource, eller kvartssand, kalk, kridt og sand/grus af særlig høj kvalitet til f.eks. betonproduktion, hvor det pågældende råstof forekommer i så begrænsede mængder, at det ikke kan berettige udlæg af egentlige graveområder og hvor det ikke vil være i afgørende modstrid med de øvrige interesser i det pågældende område.

Desuden kan det være en miljømæssig og transportøkonomisk fordel at indvinde råstoffer til fyld og bundsikring til lokale formål så tæt ved brugsstedet som muligt i de tilfælde, hvor der er langt til det nærmeste graveområde. I alle tilfældene må indvinding uden for graveområderne kun finde sted, hvis det er foreneligt med hensynet til de øvrige interesser i området.

Denne mulighed for at fravige den eksisterende planlægning for råstofindvinding findes allerede i dag, hvor de fleste regionplaner indeholder mulighed for, at der under ganske særlige omstændigheder kan meddeles tilladelse til råstofindvinding uden for de udlagte graveområder. Retningslinjerne i regionplanerne anfører typisk, at væsentlige samfundsmæssige interesser skal tale for en tilladelse til råstofindvinding. Samtidig kan amtsrådet vedtage et regionplantillæg, hvis